

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023**Economics (Optional) Paper-IV****ECOO4: Money and Banking****Day and Date: Tuesday, 05/12/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- is not part of the bank's liability.
A) Share capital B) Reserve fund C) Investment D) Deposits and advances
- 2 ----- means maximum limitation of capital formation of banks.
A) Paid up capital B) Authorized capital C) Subscribed capital D) Reserve capital
- 3 ----- is purpose of bank credit creation .
A) Cash B) Profit C) Security D) Profit
- 4 ----- is the function of a commercial bank.
A) Accepting deposits B) Lending C) Controlling credit money D) A and B
- 5 When more than -----% of share capital was owned by government then that called as public sector bank.
A) 40% B) 50% C) 75% D) 100%
- 6 A ----- bank account can be opened with the name of a registered society.
A) Savings B) Current C) Zero amount D) All of the above
- 7 To Provide the cheque to the customer is the ----- of bank's
A) Requirement B) Service C) Responsibility D) All of above
- 8 ----- If the check is presented to the bank, it is called term external check
A) After 2 months B) After 4 months C) After 6 months D) After 3 month
- 9 ----- are types of Bill of Exchange.
A) Inland Bill of Exchange B) Foreign Bill of Exchange C) Accommodation Bill D) All of these
- 10 In ----- the Negotiable instrument act was passed.
A) 1881 B) 1891 C) 1885 D) 1890
- 11 By the Merger of banks banking sector becomes -----.
A) Weak B) Strong C) Dangerous D) None of these
- 12 The external value of a currency means -----.
A) Exchange rate B) Price level C) Employment level D) Balance of trade
- 13 One rupee coin is made by -----
A) Reserve Bank B) State Bank C) Regional Rural Bank D) Government

14 Which of the following is not a function of the RBI?

- A) Custodian of foreign exchange B) bankers' bank C) Banker to the public D) Bank issue

15 By the Merger of banks banking sector becomes -----.

- A) Weak B) Strong C) Dangerous D) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Public Banks
- 2 Cooperative Banks
- 3 Bank Customer's Rights and Obligations
- 4 Kinds of Bill of Exchange

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Describe the various Types of Bank Accounts.
- 2 Explain the Characteristics of Bill of exchange.
- 3 State the quantitative Instruments of Credit control of Reserve Bank of India.
- 4 Explain the qualitative Instruments of Credit control of Reserve Bank of India.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 What is mean by Commercial Banks? Explain the primary and secondary function of commercial banks.
- 2 What is mean by promissory Note? Explain the characteristics of promissory note.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ----- हा बँकेच्या दायित्वाचा घटक नाही.
अ) भागभांडवल ब) राखीव निधी क) गुंतवणूक ड) ठेवी व अग्रिमे
- 2 भांडवल उभारणीसाठी बँकेने निश्चित केलेली महत्तम मर्यादा म्हणजे ----- होय.
अ) वसूल भांडवल ब) अधिकृत भांडवल क) खपलेले भांडवल ड) राखीव भांडवल
- 3 बँकेच्या पतनिर्मितीचा उद्देश ----- असतो.
अ) रोखता ब) लाभता क) सुरक्षितता ड) नफा
- 4 ----- हे व्यापारी बँकेचे कार्य आहे.
अ) ठेवी स्वीकारणे ब) कर्ज देणे क) पतचलन नियंत्रण करणे ड) अ आणि ब
- 5 जेव्हा -----% पेक्षा जास्त भांडवल सरकारी मालकीचे असते तेव्हा त्यांना सार्वजनिक बँका असे म्हणतात.
अ) ४०% ब) ५०% क) ७५% ड) १००%
- 6 नोंदणीकृत संस्थेच्या नावे बँकेत ----- खाते उघडता येते.
अ) बचत ब) चालू क) शून्य रकमेचे ड) वरील सर्व

- 7 ग्राहकाला धनादेश प्रदान करणे ही बँकेची -----असते.
अ) आवश्यकता ब) सेवा क) जबाबदारी क) वरील सर्व
- 8 ----- धनादेश बँकेत सादर केल्यास त्याला मुदत बाह्य धनादेश म्हणतात.
अ) २ महिन्यांनंतर ब) ४ महिन्यांनंतर क) ६ महिन्यांनंतर ड) ३ महिन्यांनंतर
- 9 -----हे हुंडीचे प्रकार आहेत.
अ) स्वदेशी विनिमय पत्र ब) विदेशी विनिमय पत्र क) परस्पर सहाय्यक विनिमय पत्र ड) वरील सर्व
- 10 ----- मध्ये भारतात चलनक्षम दस्त ऐवजांचा कायदा समत झाला.
अ) १८८१ ब) १८९१ क) १८८५ ड) १८९०
- 11 बँकांच्या विलिनीकरणतून बँकिंग क्षेत्र ----- होईल.
अ) दुर्बल ब) मजबूत क) धोकादायक ड) यापैकी नाही
- 12 चलनाचे बाह्य मूल्य म्हणजे ----- होय.
अ) विनिमय दर ब) किंमत पातळी क) रोजगार पातळी ड) व्यवहारतोल
- 13 एक रुपयाचे नाणे ----- कडून तयार केले जाते.
अ) रिझर्व बँक ब) स्टेट बँक क) विभागीय ग्रामीण बँक ड) सरकार
- 14 रिझर्व बँकेकडील इतर ठेवी खालील पैकी कोणते कार्य रिझर्व्ह बँकेचे नाही.
अ) परकीय चलनाचा सांभाळ ब) बँकांची बँक क) सरकारी बँक ड) बँकांशी संबंधित प्रश्न
- 15 बँकांच्या विलिनीकरणतून बँकिंग क्षेत्र ----- होईल.
अ) दुर्बल ब) मजबूत क) धोकादायक ड) यापैकी नाही

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सार्वजनिक बँका
- 2 सहकारी बँका
- 3 बँक ग्राहकांचे अधिकार आणि दायित्व
- 4 विनिमयपत्राचे प्रकार

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 बँक खात्याच्या विविध प्रकारचे वर्णन करा.
- 2 हुंडीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 3 भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या पतनियंत्रणाची संख्यात्मक साधने सांगा.
- 4 भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या पतनियंत्रणाची गुणात्मक साधने स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 व्यापारी बँक म्हणजे काय ? व्यापारी बँकांची प्राथमिक आणि दुय्यम कार्ये स्पष्ट करा.
- 2 वचनचिठ्ठी म्हणजे काय? वचनचिठ्ठीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

Economics (Optional) Paper-IV

ECOO4: Money and Banking

Day and Date: Tuesday, 05/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

1 ----- हा बँकेच्या दायित्वाचा घटक नाही.

अ) भागभांडवल ब) राखीव निधी क) गुंतवणूक ड) ठेवी व अग्रिमे

Option 2

2 भांडवल उभारणीसाठी बँकेने निश्चित केलेली महत्तम मर्यादा म्हणजे ----- होय.

अ) वसूल भांडवल ब) अधिकृत भांडवल क) खपलेले भांडवल ड) राखीव भांडवल

Option 2

3 बँकेच्या पतनिर्मितीचा उद्देश ----- असतो.

अ) रोखता ब) लाभता क) सुरक्षितता ड) नफा

Option 4

4 ----- हे व्यापारी बँकेचे कार्य आहे.

अ) ठेवी स्वीकारणे ब) कर्ज देणे क) पतचलन नियंत्रण करणे ड) अ आणि ब

Option 4

5 जेव्हा -----% पेक्षा जास्त भांडवल सरकारी मालकीचे असते तेव्हा त्यांना सार्वजनिक बँका असे म्हणतात.

अ) ४०% ब) ५०% क) ७५% ड) १००%

Option 3

6 नोंदणीकृत संस्थेच्या नावे बँकेत ----- खाते उघडता येते.

अ) बचत ब) चालू क) शून्य रकमेचे ड) वरील सर्व

Option 4

7 ग्राहकाला धनादेश प्रदान करणे ही बँकेची ----- असते.

अ) आवश्यकता ब) सेवा क) जबाबदारी क) वरील सर्व

Option 3

8 ----- धनादेश बँकेत सादर केल्यास त्याला मुदत बाह्य धनादेश म्हणतात.

अ) २ महिन्यांनंतर ब) ४ महिन्यांनंतर क) ६ महिन्यांनंतर ड) ३ महिन्यांनंतर

Option 4

9 ----- हे हुंडीचे प्रकार आहेत.

अ) स्वदेशी विनिमय पत्र ब) विदेशी विनिमय पत्र क) परस्पर सहाय्यक विनिमय पत्र ड) वरील सर्व

Option 4

10 ----- मध्ये भारतात चलनक्षम दस्त ऐवजांचा कायदा समत झाला.

अ) १८८१ ब) १८९१ क) १८८५ ड) १८९०

Option 1

11 बँकांच्या विलिनीकरणतून बँकिंग क्षेत्र ----- होईल.

अ) दुर्बल ब) मजबूत क) धोकादायक ड) यापैकी नाही

Option 2

12 चलनाचे बाह्य मूल्य म्हणजे ----- होय.

अ) विनिमय दर ब) किंमत पातळी क) रोजगार पातळी ड) व्यवहारतोल

Option 1

13 एक रुपयाचे नाणे ----- कडून तयार केले जाते.

अ) रिझर्व बँक ब) स्टेट बँक क) विभागीय ग्रामीण बँक ड) सरकार

Option 1

14 रिझर्व बँकेकडील इतर ठेवी खालील पैकी कोणते कार्य रिझर्व्ह बँकेचे नाही.

अ) परकीय चलनाचा सांभाळ ब) बँकांची बँक क) सरकारी बँक ड) बँकांशी संबंधित प्रश्न

Option 4

15 बँकांच्या विलिनीकरणतून बँकिंग क्षेत्र ----- होईल.

अ) दुर्बल ब) मजबूत क) धोकादायक ड) यापैकी नाही

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सार्वजनिक बँका

Ans:

2 सहकारी बँका

Ans:

3 बँक ग्राहकांचे अधिकार आणि दायित्व

Ans:

4 विनिमयपत्राचे प्रकार

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 बँक खात्याच्या विविध प्रकारचे वर्णन करा.

Ans:

2 हुंडीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Ans:

3 भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या पतनियंत्रणाची संख्यात्मक साधने सांगा.

Ans:

4 भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या पतनियंत्रणाची गुणात्मक साधने स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 व्यापारी बँक म्हणजे काय ? व्यापारी बँकांची प्राथमिक आणि दुय्यम कार्ये स्पष्ट करा.

Ans:

2 वचनचिठ्ठी म्हणजे काय? वचनचिठ्ठीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Ans:
